

— ДВЕ песме

Предео с украјинског *Јарослав Комбиљ*

КАФЕНДИСАЊЕ У “STARBUCKS”

у децембру – у доњем њујорку
пијући кафу у “Starbucks” – опажам
како два мексиканца слажу мермерне плоче
у парадном улазу зграде

у кафеу врте досадни Jingle bells
улицама промичу њујорчани
с божићним поклонима и аутомобили
улични трговци продају туристима све и свашта
полицајци мирно дремају у топлом аутомобилу
пред црквом ред – не,
данас није недеља – отварање неке изложбе

но, ето и 12-и апостол године –
децембар седа за сто тајне вечере
необилне плодове твојих дана вадиш из пакета
да угостиш 12 апостола
успут си свратио у продавницу и купио на брзака
али они знају све
и ви ћете ћутке довршити пресан хлеб завршетка године

но, ето долази време
када се згорчало искуство плодова и ускисло
млеко дана
све чешће јављају на твом свакодневном јеловнику
кад шум океана све чешће виси у простору твојих речи
све чешће као петогодишњак брзаш у обор
да се надишеш испарења
оваца јер – рекли су – престаће твој суви кашаљ

но, ето ти – четрдесетогодишњи мушкарац – још склапаш речи
још их записујеш – шта је ту ново?
из античких времена само је неколицини –
пошло за руком препливати океан година

данас – заједно с тобом
100 хиљада поета склапа речнике свог језика
хоће ли бар комадичак строфе допловити (ако буде куда пловити)
хоће ли бар звук твога језика –
према законима астрономије – изједначити се са
звездом –
које више нема – (ако ти закони нису лажни)

но, ето користиш последње дане старе године –
као плаћеник хотелску собу –
пијуцкаш кафу – и гледаш како:

два мексиканца – режу камен –
оба га подижу – мере према зиду –
опет полако спуштају и опет надрезају

камен је тежак

живот је лак

НА ФЕСТИВАЛУ ПОЕЗИЈЕ

10 поета
најављених у програму
читају песме
за 10-ак слушалаца можда за 100

звучи симфонија језика:
украјински са еротским јецајем виолине
лепршају ланени звуци арапског
грувају у грудима маршевски ритмови немачких бубњева
цури попут слине цезерски тромбон енглеског
обоа меље у свом стомаку шпански изговор
галантни саксофон француског
побуђује сексуалну машту приспелих девојака

диригента нема
и оркестар мало губи ритам

преводи – више него лоши
јер су рађени на брзака
од организатора
којима увек недостаје времена

још 10 поета који ће читати сутра
слушају оних 10 који читају данас
и зевају од умора
мисле на пиво на овдашње девојке
на курс валуте
на неколико поетеса које су дошле на овај фестивал
и са жаљењем констатују да се век женске поезије
незауостављиво приближава пензијском
а о чему може писати жена после климакса

на жалост младе ахматове¹ – силвије плат² – ане бландиану³
на фестивал још не позивају
очигледно чекају док не остаре
јер у томе има логике

у земљи где се одржава фестивал
економска је криза
зато по хотелу трчкарају бубашвабе
а у ресторанима не баш младе конобарице
не изазивају посебне симпатије

поете дарују поетама своје књиге
знајући да их нико никад прочитати неће
јер се не могу знати сви језици света
зато овај ритуал подсећа
на разговор глувих и слепих
после рушења Вавилонске куле

о, најзад чита последњи из данашњег програма

ускоро ће вечера

1 Ана Ахматова (1889–1966, право презиме: Горенко) – руска песникиња

2 Силвија Плат (1932–1963) – америчка песникиња

3 Ана Бландиана (1942, право име: Отилија Валерија Коман) – румунска песникиња

и моћи ће се причати о поезији
на коју се не пале овдашњи слушаоци
јер сви они решавају економске проблеме
путем мобилних телефона

сала је све пустија
јер неко излази да пуши
неко да попије пиво
а неко да одмори у хотелу

црна рупа поезије

сажима се од броја песама
да би прогутала
– и то је најсмешније –
саму поезију

која однедавна опслужује саме поете
као не баш младе конобарице у ресторану
које одавно не интересују мушкарце

формула поезије
пише се $10 + 10 = 0$

како математичари тврде
нула је најважнији број
у математичким рачунима

и њена црна рупа садржи такву енергију
да је у стању прогутати саму себе

као митолошка аждаја
која прождире сопствени реп
и обликом свога тела чини магични круг
из којег нема изласка.

Васиљ Махно (1964), песник, есејиста, драматург, преводилац.
Објавио је седам књига поезије и две књиге есеја. Предавао је
књижевност на универзитетима у Тернопољу (Украјина) и Кракову
(Пољска). Од 2000. године живи и ради у Њујорку.

Члан је Асоцијације украјинских писаца и ПЕН-клуба. Превођен је
на пољски, српски, енглески, руски, немачки, румунски, словеначки,
литвански, чешки и јерменски језик.

